

FIȘA DISCIPLINEI

Filosofia științelor cognitive

Anul universitar 2025-2026

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației
1.3. Departamentul	Departamentul de Psihologie Aplicată
1.4. Domeniul de studii	Psihologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Psihologie – în limba maghiară Psiholog/Cod calificare: L060080010
1.7. Forma de învățământ	Cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei		Filosofia științelor cognitive				Codul disciplinei	PLX 00011
2.2. Titularul activităților de curs			Lect. univ. dr. Szigeti Attila				
2.3. Titularul activităților de seminar			Lect. univ. dr. Szigeti Attila				
2.4. Anul de studiu	1	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	C	2.7. Regimul disciplinei	DS

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					33 ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					10
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					1
Examinări					2
Alte activități					
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	-
4.2. de competențe	-

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența la cursuri, parcurgerea bibliografiei obligatorii
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența obligatorie a studentului la toate seminarile. Seminariile pierdute pot fi recuperate

6.1. Competențele specifice acumulate¹

¹ Se poate opta pentru competențe sau pentru rezultatele învățării, respectiv pentru ambele. În cazul în care se alege o singură variantă, se va șterge tabelul aferent celeilalte opțiuni, iar opțiunea păstrată va fi numerotată cu 6.

Competențe profesionale/esențiale	(Cfct1) Operarea cu concepte fundamentale ale domeniului psihologiei, în vederea identificării nevoilor, clarificării contractului/sarcinilor și stabilirii obiectivelor în cadrul relației psiholog-client, sub supervizare (clienții pot fi indivizi, grupuri sau organizații, comunități sau societăți, în diverse contexte/situații). (Cfct8) Formarea unei conduite creative-inovative în domeniul psihologiei ca știință, printr-o practică psihologică întemeiată pe reflecție critică constantă, susținută de dovezi empirice, precum și capacitatea de a utiliza și desfășura cercetări creative pentru a ghida practica și a înțelege procesele acestea, sub supervizare.
Competențe transversale	(CF3) Utilizarea unor metode și tehnici eficiente de învățare pe tot parcursul vieții (Continuing Professional Development - CPD), în vederea formării și dezvoltării profesionale continue în domeniul Psihologiei, prin dezvoltarea calităților profesionale și menținerea, îmbunătățirea și lărgirea cunoștințelor, expertizei și competențelor multidimensionale. (CF4) Formarea unei conduite creative-inovative în domeniul psihologiei ca știință, printr-o practică psihologică întemeiată pe reflecție critică constantă, susținută de dovezi empirice, precum și capacitatea de a utiliza și desfășura cercetări creative pentru a ghida practica și a înțelege procesele acestea, sub supervizare. (CF6) Dezvoltarea unei sensibilități privitoare la diferențele individuale și culturale, prin identificarea, recunoașterea și respectarea diversității, a propriilor valori, credințe și experiențe și impactul acestora asupra comportamentului profesional față de clienți/comunitate, sub supervizare.

6.2. Rezultatele învățării

Cunoștințe	Studentul/Absolventul: - explică principiile de bază care stau la baza științei psihologiei și a științelor cognitive, în cadrul practicii profesionale curente - identifică principalele paradigme și teorii din filosofia minții și a cogniției (computaționalism, conexionism, embodied cognition), relevante pentru înțelegerea proceselor psihice - descrie logic și articulat modelele teoretice ale percepției, conceptualizării, emoțiilor și cogniției sociale din perspectiva abordărilor contemporane - localizează adecvat principalele teorii psihologice despre mintea întrupată (embodied mind) în paradigmele dominante ale disciplinei, atunci când realizează o analiză a literaturii de specialitate - diferențiază principalele metodologii utilizate în cercetarea științelor cognitive și implicațiile lor pentru înțelegerea proceselor psihologice
Aptitudini	Studentul/Absolventul: - adaptează terminologia psihologică și conceptele științelor cognitive în comunicarea cu diferite categorii socio-profesionale vizate ca și clienți - analizează critic informațiile din literatura științifică privind filosofia minții și cogniției, atunci când fundamentează practica profesională - formulează întrebări de cunoaștere care sunt relaționate cu teoriile învățate despre cogniția întrupată, extinsă și culturală, atunci când articulează un design de cercetare, sub supervizare - aplică strategiile de învățare eficiente pe tot parcursul biografiei profesionale, identificând nevoi și arii noi de dezvoltare în domeniul științelor cognitive - examinează și analizează informațiile dintr-o gamă largă de surse și medii din filosofia științelor cognitive, pentru a le valorifica în demersul psihologic
Responsabilități și autonomie	Studentul/Absolventul: - manifestă o atitudine deschisă, bazată pe curiozitate intelectuală, în explorarea sistemului psihic uman și a personalității din perspectiva științelor cognitive - utilizează coerent norme, standarde și metodologii specifice în proiectarea demersurilor de diagnostic/intervenție psihologică bazate pe înțelegerea proceselor cognitive - menține o preocupare vie pentru rigoarea științifică în abordarea creativ-inovativă a problematicii psihologice regăsite într-un demers de cercetare din domeniu - demonstrează autocontrol permanent și conștient cu privire la motivațiile pentru învățare, prin raportare la propriile obiective de dezvoltare profesională și personală din cadrul formării profesionale continue - operează distincții între informațiile validate științific și cele furnizate de cunoașterea comună, în relațiile profesionale dintre psiholog și client

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	• Aplicarea cunoștințelor psihopedagogice de bază în diferite situații, inclusiv în contextul tulburărilor emoționale și comportamentale
7.2 Obiectivele specifice	• Competența de a înțelege conceptele, teoriile și metodele fundamentale din domeniul educațional. • Competența de a aplica cunoștințele de specialitate în proiectarea și desfășurarea activităților didactice. • Competența de a elabora soluții creative și adaptabile pentru optimizarea procesului educațional. • Competența de a manifesta gândire critică, responsabilitate și autonomie în activitatea profesională.

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Introducere în filosofia minții și a cogniției	Prelegere	
Computaționalismul și criticile filosofice	Prelegere, proiectie, dezbateri	
Conneționismul	Prelegere, proiectie	
Programul de cercetare al minții/cogniției întrupate (embodied mind/cognition)	Prelegere, problematizare	
Teoria tradițională a percepției și infirmările ei empirice	Prelegere, proiectie	
Percepția activă	Prelegere, proiectie, dezbateri	
Mintea/creierul predictiv	Prelegere, proiectie, dezbateri	
Conceptualizare întrupată: simulație situată și metafore conceptuale	Prelegere, proiectie, problematizare	
Înțelegerea limbajului din perspectiva embodiment-ului	Prelegere, dezbateri	
Emoții întrupate	Prelegere, proiectie	
Cogniția socială: teoria teoriei și teoria simulației	Prelegere, problematizare	
Cogniția socială întrupată	Prelegere, proiectie, dezbateri	
Cogniția extinsă	Prelegere, proiectie, problematizare	
Cogniția culturală	Prelegere, proiectia, dezbateri	
Bibliografie Ambrus, G., Demeter, T., Forrai, G., Tözsér, J. (szerk.): <i>Elmefilozófia. Szövegyűjtemény</i>, L'Harmattan, Budapest, 2008. Clark, A., <i>A megismerés építőkövei. Filozófia, megismeréstudomány és a párhuzamos megosztott feldolgozás</i>, Osiris, Bp., 1999. Clark, A., <i>Mindware: An Introduction to the Philosophy of Cognitive Science</i>, Oxford University Press, New York, 2001. Damasio, A., <i>Descartes tévedése</i>, AduPrint, Bp., 1996. Dennett, D., <i>Micsoda elmék</i>, Kulturtrade Kiadó, Bp., 1996. Gallagher, S. – Zahavi, D., <i>A Fenomenológiai Elme: Bevezetés az elmefilozófiába és a kognitív tudományba</i>, Lélekben Otthon, Budapest, 2008. Kondor Zsuzsánna (szerk.): <i>A megtestesült elme. Fókuszban a test</i>, Akadémiai Kiadó, Bp., 2022. Pléh, Cs. (szerk.), <i>Kognitív tudomány</i>, Osiris, Bp., 1996. Pléh, Cs., <i>Bevezetés a megismeréstudományba</i>, Typotex, Bp., 1998. Shapiro, L. (ed.), <i>The Routledge Handbook of Embodied Cognition</i>, Routledge, New York, 2014. Tomasello, M., <i>Gondolkodás és kultúra</i>, Osiris, Bp., 2002. Varela, F., Thompson, E., Rosch, E., <i>The Embodied Mind. Cognitive Science and Human Experience</i>, Cambridge, MA, MIT Press, 2017 (1991)		
8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Tözsér, in Ambrus et al. 2008., 56-66; Gallagher-Zahavi, 2008, 5-10.	Analiză de text	
Computaționalism: Clark, 1999, 21-61; (Clark, 2001, 7-42;) Critica filosofică: Searle in Pléh (ed.).	Analiză de text, dezbateri	
Clark, 1999, 44-61; (Clark, 2001, 62-83);	Analiză de text, dezbateri	

Kampis, 2002, 36-41; Szigeti, 2002/2011, 56-68; (Wilson-Foglia, 2017.)	Analiză de text, dezbatere	
Szigeti, 2013, 21-26;	Analiză de text, dezbatere	
Gallagher-Zahavi, 2008, 92-98. (Clark, 2001, 84-95).	Analiză de text, dezbatere	
Clark, 2019.	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Szigeti, 2013, 26-28;	Analiză de text, dezbatere	
Szokolszky.	Analiză de text, dezbatere	
Damasio, 1996, 7-8. fejezet.	Analiză de text, dezbatere	
Szigeti, 2011, 71-79.	Analiză de text, dezbatere	
Gallagher-Zahavi, 2008, 171-177, 181-183; Szigeti, 2011, 89-106;	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Dennett, 137-149.	Analiză de text, dezbatere	
Tomasello, 9-20.	Analiză de text, proiecție, dezbatere	
Bibliografie Clark, A., „Perception as Controlled Hallucination. Predictive Processing and the Nature of Conscious Experience”. <i>Edge</i>, 06. 06. 2019. https://www.edge.org/conversation/andy_clark-perception-as-controlled-hallucination?fbclid=IwAR11wah32nCxB-ssWayreRmMp4763khzOMUzX1BZz-yXuQhRhe7bq3uljI Kampis, Gy., „A gondolkodó test”, <i>Magyar Tudomány</i>, 2002/1, 33-41. http://www.matud.iif.hu/2002-01.pdf Szigeti, A., „A tudatosság – rejtély vagy képesség? Az analitikus elmefilozófia és a kognitív tudomány találkozása a fenomenológiával”, <i>Kellék</i>, 2002/22, 81-122. In: <i>A testet öltött másik. i. m.</i>, 7-70. Szigeti, A., „Megtestesült interszubsztitívitas”, In: <i>A testet öltött másik. i. m.</i>, 71-106. Szigeti, A.: <i>A testet öltött másik. Kortárs fenomenológiai tanulmányok</i>, Pro Philosophia, Kolozsvár, 2011. https://www.prophilosophia.ro/assets/files/kiado/muhely/szigeti-attila-a-testet-oltott-masik-belso.pdf Szigeti, A., „Testiség az észlelésben és a fogalomalkotásban”, <i>Erdélyi Múzeum</i>, 2013/2, 21-29. https://eda.eme.ro/bitstream/handle/10598/29345/EME_EM_2013-2_003_SzigetiAttila_TestisegEszlelesbenEsFogalomalkotasban.pdf?sequence=1&isAllowed=y Szokolszky, Á.: „Nyelvi megértés az „embodiment” nézőpontja szempontjából”, https://www.academia.edu/10082535/Nyelvi_meg%C3%A9rt%C3%A9s_az_embodiment_n%C3%A9z%C5%91pontja_szempontj%C3%A1b%C3%B3l Wilson, Robert A. – Foglia, Lucia, „Embodied Cognition”, <i>The Stanford Encyclopedia of Philosophy</i> (Spring 2017 Edition), Edward N. Zalta (ed.), URL = https://plato.stanford.edu/archives/spr2017/entries/embodied-cognition/		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Temele de curs și seminar propuse sunt subiecte de actualitate în cercetarea fundamentală și aplicativă din domeniul specializării, iar abordarea lor în cadrul acestei discipline se bazează pe rezultatele recente din literatura de specialitate. De asemenea, tematica disciplinei acoperă conceptele majore relevante pentru aplicațiile cerute pe piața muncii și pentru standardele comunității profesionale.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Înșușire cunoștințelor predate la curs Capacitatea de a opera în mod adecvat cu acestea	- examen oral la sfârșitul semestrului	70% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	Activitate seminar: participare activă la analiza de texte, debateri, etc. Înșușirea și aplicarea metodelor de cercetare și de redactare specifice teoriei critice	- evaluarea se face atât pe parcursul semestrului – verificare orală – cât și în timpul examinării finale	30% din nota finală
10.6 Standard minim de performanță			
- Prezență la seminarii de 100%, prezentarea a min. unui text - Participare activă la analiza de texte, debateri, etc.			

11. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)²

	Eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă
---	--

Data completării:
15.04.2025

Semnătura titularului de curs
Lect. univ. dr. Szigeti Attila

Semnătura titularului de seminar
Lect. univ. dr. Szigeti Attila

Data avizării în departament:
25.04.2025

Semnătura directorului de departament
Dr Kotta Ibolya

² Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru Dezvoltare durabilă - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică".